

V zadnjih desetletjih se v Evropi poraja koncept spomina, ki po eni strani obuja zavest lokalne skupnosti ali potrjuje narodno preteklost, hkrati pa je odziv na proces globalizacije. Po drugi strani je 20. stoletje doživelo številne konflikte (vojne, koncentracijska taborišča, izgone, atomske bombe, manjšine itd.), ki jih je treba nadalje preučevati in tolmačiti zunaj okvirov uradne razlage zgodovine.

Projekt SEM@S želi raziskati načine vpeljevanja spomina v učenje zgodovine, kar naj bi pripomoglo k razumevanju zgodovinskih procesov in spodbudilo kritično razmišljanje v zvezi z zgodovinskimi dogodki.

Dejavnosti 2011

V prvi polovici leta 2011 je bila izvedena raziskava, ki je omogočila pregled koncepta zgodovinskega spomina v okviru izobraževanja (odnos učiteljev in dijakov do koncepta spomina ter zastopanost v šolskem načrtu). Sodelujoče šole so na koncu predstavile svoje delo, izsledki raziskave so na ogled na projektni spletni strani (www.memoriesatschool.eu).

Druga polovica leta 2011 je bila posvečena razvoju metodologije in prilagajanju šolskim načrtom posameznih šol v različnih državah. Poleg tega so se partnerji povezali s šolami in izbrali tematike.

Metodologija, ki bo v šolah preizkušena v letu 2012

1. STOPNJA · SPLOŠNI KONCEPTI

Zgodovinsko ozadje

Dijaki se poučijo o zgodovinskih dejstvih določene tematike / določenega obdobja.

Koncept spomina

Dijaki se seznanijo s konceptom spomina ter o tem, kako se prenaša in nastaja.

Spomin in zgodovina

Dijaki spoznajo obstoječe razlike med spominom in zgodovino izbranega obdobja.

Obiski hramov spomina

Muzeji, spomeniki, arhivi itd.; spoznavanje virov in zgodovinskega dela.

2. STOPNJA · USTNA PRIČEVANJA

Usposabljanje v tehniki intervjuvanja

Dijaki se seznanijo z osnovnimi tehnikami intervjuvanja.

Ozadje intervjuvancev in priprava vprašanj

Dijaki se poučijo o ozadju pričevanj in pripravijo vprašanja z zunanjo pomočjo.

Intervjuji

Dijaki intervjuvajo priče ali sekundarne prenašalce spomina.

3. STOPNJA · ANALIZA

Analiza intervjujev

Prepoznavanje bistva in odnos do izbrane tematike.

Konstrukcija spomina

Opazovanje nastanka odnosa kolektivnega spomina do izbrane tematike - s pomočjo podpornega gradiva.

Angleški povzetki

Povzetek zgodovinskega obdobja in obstoječega spomina nanj.

4. STOPNJA · USTVARJALNOST

Ustvarjalnost

Izdelek vključuje zgodovinska dejstva in spomine (objektivni in subjektivni vidik istega obdobja), predstavljene s kritičnega stališča na ustvarjalen način.

5. STOPNJA · ŠIRJENJE EVROPSKIH SPOMINOV

Širjenje

Posamezne šole morajo svoje izkušnje deliti z drugimi s povzetki, z izdelki in s pripovedovanjem o osebnih izkušnjah.

113 dijakov bo analiziralo drugo industrializacijsko obdobje v San Sebastianu (**Baskija, Španija**). Naučili se bodo, kako sta dve desetletji gospodarskih in družbenih sprememb (1950 – 1970) oblikovali mestno pokrajino in družbo. Projekt bo del šolskega načrta in bo razvil štiri osnovne veščine (metode učenja, komunikacijo, digitalno tehnologijo in državljanske veščine). Izobraževalne ustanove in učitelji so projekt toplo sprejeli, saj na šolah ravno zdaj uvajajo učni načrt, ki temelji na kompetentnosti.

V Italiji bosta sodelovali dve šoli z različnim ozadjem: splošna srednja šola (Istituto Caduti della Direttissima v kraju Castiglione dei Pepoli) in poklicna srednja šola (Forma Giovanni v kraju San Giovanni Persiceto). Dijaki bodo obravnavali tematiko oblikovanje identitete prek družinskih spominov na 2. svetovno vojno. Oba razreda bosta svoje delo predstavila na nekdanji gotski liniji, kjer se je odvijal pokol civilistov.

Norveški partner Stiftelsen Arkivet je ustanova, ki deluje v nekdanjih prostorih regionalne enote gestapa iz 2. svetovne vojne. Sodeluje z učenci 9. razreda (14 – 15 let) na šoli Havlimyra v Kristiansandu. Učenci bodo šest tednov obravnavali tematiko 2. svetovna vojna na tujem in na Norveškem. Opravljali bodo intervjuje, in tako preučili posamezne zgodovinske spomine. Poleg tega bodo obiskali bližnje vojne spomenike in ustanove, posvečene tedanjemu obdobju. Metodologija bo vključevala predvsem družbene vede (zgodovino) pa tudi pouk norveškega in angleškega jezika. Pričakovani izdelek je digitalna zgodba, ki jo bodo dijaki ustvarjali v majhnih skupinah.

Na Poljskem so projekt vključili v prizadevni in inovativni izobraževalni program, imenovan "Spomin generacij", ki bo potekal vse šolsko leto. Projekt podpirajo pomembnejše narodne ustanove, povezane s spominom in z zgodovinskimi raziskavami, ter javna občila – kar zagotavlja odmevnost. Pri izvajanju metodologije se bodo dijaki poučili o družinah ter identiteti (lokalni in narodni), ki je podvržena spominom in se odraža v materialni kulturi, ki je oblikovala pokrajino.

V Sloveniji projekt izvaja Mestna knjižnica Kranj (Kranj City Library) v sodelovanju z Gimnazijo Kranj. Obravnavajo industrializacijo Kranja, ker je to pomembna tema, ki je ni v učnem načrtu, čeprav je bilo mesto Kranj v času med obema vojnoma med najbolj industrijsko razvitimi mesti v tem delu Evrope. Delo bo potekalo v dveh razredih, v katerih bodo dijaki razdeljeni v več skupin. Prva skupina bo obdelala zgodovinsko ozadje in naredila plakate za razstavo, ki bo v prostorih knjižnice. Druga skupina pa bo na podlagi zbranih podatkov sestavila in izvedla intervjuje s svojimi starši in stari starši. Dijaki bodo nato združili oba vidika zgodovine in to kritično ovrednotili. Na koncu bo pet dijakov zaključke združilo v izdelku, ki bo v našem primeru v obliki kratkega dokumentarnega filma.

Ekipa projekta SEM@S v Združenem kraljestvu sodeluje od januarja do aprila 2012 z učenci 9. razreda (13 – 14 let), ki obiskujejo akademijo v Leedsu (Co-operative Academy of Leeds). Učenci preučujejo 2. svetovno vojno, osredotočajo pa se na zgodovinska dejstva in spomin na Dan D. Intervjuvali bodo veterane operacije Dan D in 2. svetovne vojne na splošno ter analizirali, kako se družba spominja teh dogodkov oziroma zakaj se jih spominja na določen način.